

Управління розвитком СЕП виробничої організації на основі моделі життєвого циклу його структурних елементів (як передумови успішної динамічної адаптації) потребуватиме розробки відповідного діагностичного інструментарію й методичного підходу до селективної управлінської реакції по всіх структурних елементах, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу (для привабливих «точок розвитку», для потенційно привабливих «базисних елементів», для регресивних «точок руйнування»). Можливості селективної підтримки розвитку потенціалу досліджувалися: М. Беняш та Т. Давиденко – в контексті розвитку творчого потенціалу індивідів [4], А. Храмченко – в контексті розвитку інвестиційного потенціалу територій [5]. В теорії і практиці управління розвитком СЕП виробничої організації це питання залишається відкритим для подальших наукових досліджень.

Список літератури: 1. Білоконенко Г.В. Коеволюційна природа розвитку соціально-економічного потенціалу виробничої організації // Збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку економіки в ринкових умовах» (Мукачево 15-16 березня 2013р.). – Мукачево: Мукачевський державний університет, 2013. – с.24-26. 2. Широкова Г.В. Особенности формирования жизненных циклов российских компаний (эмпирический анализ) / Г.В. Широкова, И.С. Меркурьева, О.Ю. Серова // Российский журнал менеджмента. – 2006. – том 4. – № 3. – с.3-26. 3. Попов Е.В. Организационные рутины предприятия / Е.В. Попов, Н.В. Хмелькова // Проблемы теории и практики управления. – 2004. – №6. – с. 55 –62. 4. Давыденко Т.М. Технология селективного управления развитием творческого потенциала студентов вуза в системе научно-исследовательской работы [Електронний ресурс] / Т.М. Давыденко, М.В. Беняш // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 1. // Режим доступа: <http://www.science-education.ru/101-5530>. 5. Храмченко А.В. Селективный механизм государственной поддержки инвестиционного процесса в регионе (по материалам сельскохозяйственной отрасли Ивановской области): автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук: 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» (управление инновациями, региональная экономика) / А.В. Храмченко. – Владимир, 2012. – 23 с.

І.М. Погорєлов, доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

А.С. Волкова, магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Основною метою оцінки ефективності роботи будь-якого підприємства є розробка висновку про життєздатність підприємства й можливості його подальшого розвитку на основі всебічного аналізу, котрий необхідно

проводити за допомогою системи показників, що відображають стан і розвиток суб'єкта оцінки. У зв'язку із цим питання застосування сучасних методів оцінки ефективності діяльності підприємства набувають особливого значення.

Найбільше розповсюдження отримали наступні методи визначення ефективності діяльності - Економічна додана вартість (EVA), Прибуток до виплати відсотків, податків і дивідендів (ЕВІТДА), Ринкова додана вартість (MVA), Система збалансованих показників (Balance Scorecard - BSC), Показник сукупної акціонерної прибутковості (TSR), Грошовий потік віддачі на інвестований капітал (CFROI).

Розглянемо найбільш популярні в останній час методи, які активно впроваджуються українськими підприємствами - EVA і BSC. Застосування EVA засновано на припущенні, що управління компанією має бути спрямоване на зростання ринкової вартості фірми і її акцій. Основним завданням цього підходу до управління є виділення основних чинників, що формують вартість підприємства [1]. В той же час слід зазначити, що EVA чисто фінансовий показник та не враховує вплив на ефективність нефінансових показників діяльності.

Метод BSC передбачає застосування не тільки фінансових, але й не фінансових показників діяльності підприємства. Але його застосування, особливо на етапі впровадження, є більш складним, в порівнянні з EVA.

Для визначення переваги та недоліки цих методів, виконаємо їх порівняльний аналіз (табл.1):

Таблиця 1

Порівняльний аналіз методів оцінки ефективності EVA та BSC

Система	Переваги	Недоліки
Система управління на основі показника EVA	- простота розрахунку - дозволяє оцінити ефективність підприємства як в цілому, так і окремих підрозділів	- можливість прийняття рішень, спрямованих на короткострокові вигоди від зниження витрат і використання активів, у яких закінчився термін амортизації. - використовуються лише фінансові показники

		- Більш орієнтована на короткострокову перспективу, ніж на довгострокову.
Система збалансованих показників - BSC	<ul style="list-style-type: none"> - можливість підвищення лояльності клієнтів - дозволяє менеджерам сформулювати максимально прибуткову стратегію - визначає найбільш важливі види діяльності, які необхідно удосконалити для задоволення очікувань акціонерів - аналіз при BSC підштовхує до абсолютно нових операцій, при яких компанія в майбутньому досягне досконалості 	<ul style="list-style-type: none"> - складність у розробці та впровадженні - не дозволяє моделювати невизначеність та ризики - затратна - розробити можливо лише за допомогою спеціалістів

З усього вище викладеного слід зробити висновок, що використовуючи при аналізі систему збалансованих показників, підприємство, приймаючи рішення, зможе керуватися не тільки короткостроковими фінансовими показниками, але і даними, що надають повну картину про його діяльність та місце на ринку.

Список літератури: 1.Л. Шатило «Value-Based Management в українських реаліях: чи варто вітчизняним компаніям добре вартувати?». 2.Р.С.Каплан, Д.П. Нортон. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию /Р.С. Каплан, Д.П. Нортон. – Москва : Олимп - Бизнес, 2003. – 214 с.

S.V. Garmash, Senior Lecturer of the NTU «KhPI»

FOREIGN EXPERIENCE OF EFFECTIVE MANAGEMENT IN ORGANIZATION

It's impossible to organize an effective economy without moral estimation of the all participants of the process. This statement confirms Shmel'ov's thought: «Poor moral – poor economy!» [1]. In this connection the experience of foreign countries is of great interest not only for the Ukrainian economy but for the community development on the whole.